

Den Haag

04
0

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan de voorzitter van de Commissie Ruimte

Datum
17 december 2019

Onderwerp
Voortgangsbericht projecten rond Den Haag Centraal

Boudewijn Revis
Wethouder van Stadsontwikkeling, Wonen
en Scheveningen

Ons kenmerk
DSO/2019.753
RIS304204
Contactpersoon
Steven Hokken
Dienst
Dienst Stedelijke Ontwikkeling
Afdeling
Projectmanagement Den Haag
Telefoonnummer
14070
E-mailadres
steven.hokken@denhaag.nl

Geachte voorzitter,

In 'Den Haag, Stad van Kansen en Ambities. Coalitieakkoord 2018-2022' is aangegeven dat het gebied tussen en rondom de stations CS, HS en Laan van NOI zich ontwikkelt tot een internationaal competitief economisch district: het Central Innovation District (CID). In dit gebied krijgt een groot deel van de stedelijke groei van de stad gestalte. Via deze brief informeer ik u over de voortgang van de projecten rondom Den Haag Centraal.

De ambitie van gemeente is het gebied rondom Den Haag Centraal is meerledig. Zo willen we het gebied transformeren tot een Policy Campus: een innovatief kenniscluster waarin overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven hun krachten bundelen om de maatschappelijke opgaves op te pakken. De Policy Campus biedt ruimte aan samenwerking en kennisuitwisseling. Het draait in deze omgeving om levendigheid, nabijheid en ontmoeting. Maar in het gebied is ook ruimte voor stedelijk wonen om te komen tot een gemengd stedelijk gebied. Het toevoegen van woningen rondom station Den Haag Centraal levert een stevige bijdrage aan de groeiende behoefte aan centraal hoog stedelijk wonen. Woonkwaliteit wordt behalve door de woning zelf mede bepaald door de kwaliteit van de omgeving. De omgeving van Den Haag Centraal biedt daarin unieke kansen. Het is een gebied waar de mobiliteitstransitie gestalte krijgt. Voetganger en de fiets krijgen ruim baan; het openbaar vervoer wordt versterkt en de bereikbaarheid voor de auto blijft gegarandeerd. Een andere belangrijke opgave is het aanpakken van de infrastructurele barrières in de stationsomgeving, om zo de aansluiting met de stad aan alle zijden van het station structureel te verbeteren. Voor dit gebied rondom Den Haag Centraal is de gebiedsagenda Policy Campus Centraal opgesteld (RIS301329). Deze gebiedsagenda geeft de samenhangende visie op het gebied weer. In de gebiedsagenda Policy Campus Centraal worden meerdere ontwikkellocaties aangegeven.

Er zijn echter ook andere lopende projecten in het stationsgebied, zoals de ontwikkeling van het Koningin Julianaplein, de herinrichting van de Koekamp en het verbeteren van de verbinding met het Haagse Bos.

Aan de basis van deze plannen liggen de Leidraad Stadsentree Den Haag CS (RIS297716). Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt de Leidraad Stadsentrees gehanteerd. Al deze projecten en locatie hangen nauw met elkaar samen en versterken elkaar ook als het gaat om onze ambities om de stad te verdichten, te vergroenen en te verduurzamen.

Den Haag

Rondje Centraal

Rond station Den Haag Centraal staat de komende jaren veel te gebeuren.
Na de verbetering van het station, is nu de omgeving aan de beurt.

Meer informatie: www.denhaag.nl/rondjecentraal

KOEKAMP & MALIEVELD

- verhogen kwaliteit groen
- verbinden Koekamp - Haagse Bos
- verhogen kwaliteit Malieveld
- vergroting beleving Koekamp
- herontwikkeling terrein Staatsbosbeheer
- toevoegen kleinschalige horeca

OMVORMEN TOT STADSPARK

- vergroenen (grind naar gras)
- verbinden met Koekamp
- haventje/aanlegplaats
- paviljoen met horeca en informatie

KONINGIN JULIANAPLEIN

- ondergrondse fietsenstalling
- bebouwing op het plein
- inrichting van plein
- paviljoen op plein

HERINRICHTING RIJNSTRAAT - BEZUIDENHOUTSEWEG

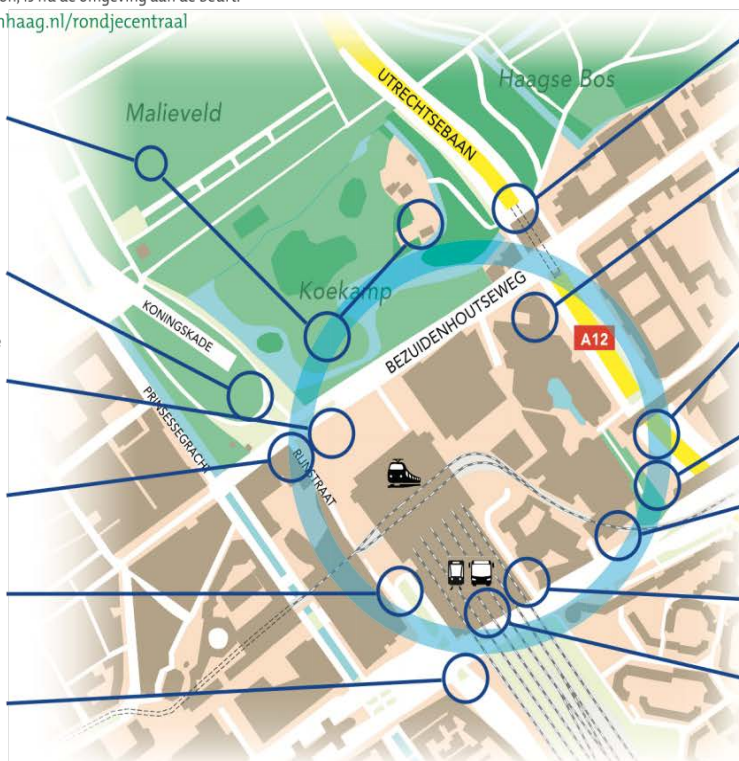
- verbeteren kruising
- aansluiting plein en Koekamp

FIETSFLAT

- nieuwe invulling locatie na opening stalling KJ-plein
- overdekte voetgangersloop bij busplatform

RENOVATIE KONINGSTUNNEL

- totale renovatie
- verfraaien tunnelmond

OVERKAPPING A12 (Maliëtoeren)

- verbinden Koekamp - Haagse Bos
- verhogen kwaliteit omgeving
- vergroenen omgeving
- verbeterde fietsverbinding

BEZUIDENHOUTSEWEG 67

- tijdelijke huisvesting Tweede Kamer vanaf 2020
- tijdelijke inrichting openbare ruimte
- renovatie en/of nieuwe bestemming van gebouw na 2025

OVERKAPPING A12

- overkapping over A12
- groene inrichting van overkapping
- verbeteren looproute Beatrixkwartier

MARIA STUARTPLEIN

- bouw woontorens Grotius I en II
- inrichten openbare ruimte

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

- verhuizing/renovatie
- tijdelijke inrichting openbare ruimte

ANNA VAN BUERENSTRAAT

- herinrichting van de straat
- nieuwe bestrating/verlichting

BUSPLATFORM

- nieuwe overkapping
- verbeteren gebruiksgemak
- paviljoen voor buschauffeurs
- verhogen kwaliteit

1 Kaart van alle projecten rond Centraal Station die wordt gebruikt in de communicatie

Hieronder geef ik u actueel beeld van de stand van zaken van deze projecten.

Bovenbouw Koningin Julianaplein

De ontwikkelaar van de bovenbouw op het Koningin Julianaplein verwacht niet eerder dan eind 2020 te starten met de bouw.

Mede vanwege de huidige marktomstandigheden is het de ontwikkelaar nog niet gelukt om een aannemer te contracteren. De bovenbouw start hierdoor niet aansluitend op de oplevering van de fietsenstalling onder het Koningin Julianaplein. De ontwikkelaar is geïnformeerd dat het niet wenselijk is dat de fietsenstalling nadat deze is opengesteld weer wordt gesloten.

Openbare ruimte Koningin Julianaplein

Het ontwerp voor de openbare ruimte van het Koningin Julianaplein wordt integraal met het ontwerp voor het kruispunt Bezuidenhoutseweg/Rijnstraat opgesteld. In het raadsvoorstel over de Koekamp van 10 juli 2018 (RIS300136, bijlage 4) bent u reeds geïnformeerd over de stand van zaken van het integrale voorontwerp. De herinrichting van het plein start pas als de realisatie van de bovenbouw (bijna) gereed is. Op basis van de laatste informatie is dat na de zomer 2022. Het voorontwerp wordt dan in 2020/2021 ter vaststelling voorgelegd aan het college en de gemeenteraad, zodat de laatste inzichten en ontwikkelingen nog in het ontwerp kunnen worden verwerkt. Uitgangspunt voor het ontwerp is dat deze binnen het (onherroepelijke) bestemmingsplan Den Haag Centraal past. Wel wordt overwogen of de kruising Rijnstraat-Bezuidenhout met het toegenomen fietsverkeer door de ingebruikname van de ondergrondse stalling, in fases al uitgevoerd moet worden. Bijvoorbeeld door de ruimtelijke wegenstructuur zoals in het ontwerp opgenomen, al aan te leggen.

Haventje Koekamp

In juli 2019 is de projectopdracht vastgesteld om de haalbaarheid te onderzoeken voor het Haventje Koekamp. Er liggen vanuit het verleden al verschillende schetsontwerpen voor het haventje. Om deze uit te werken in een voorlopig ontwerp is gestart met het opstellen van een programma van eisen. Gelijktijdig is gestart met onderzoeken naar de technische staat van de kademuur, onderzoek naar de benodigde procedures en worden de stakeholders in kaart gebracht.

Impressie inrichting Haventje Koekamp

Koekamp en overkluizing Utrechtsebaan

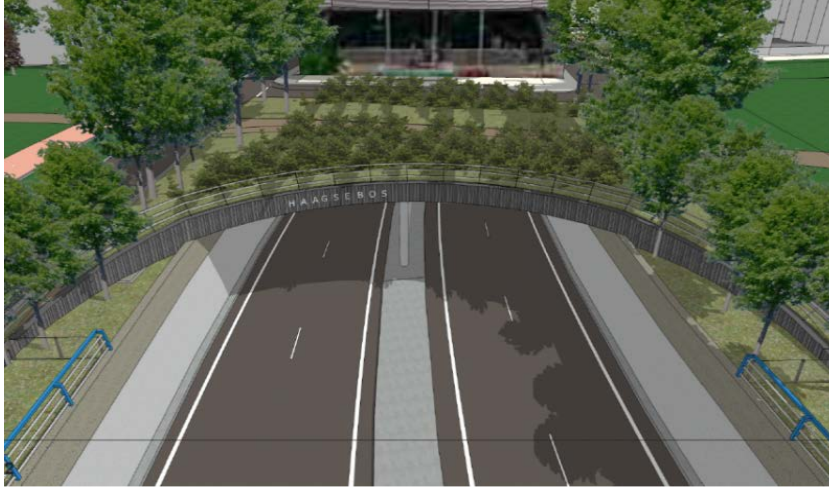
De Koekamp wordt opgeknapt. Fietsers en voetgangers worden omgeleid. Het stadspark met hertenweide blijft behouden en krijgt er nog eens extra 3.000 vierkante meter waardevolle natuur bij. Er komen 16 bomen méér bij dan er nu staan, minder asfalt en toch verbeteren de verbindingen met het Haagse Bos. De werkzaamheden zijn donderdag 7 november gestart. De gemeente beraadt zich nog op de uitspraak over de voorlopige voorziening, die was ingediend voor het verplanten en kappen van de bomen.

De plannen zorgen voor een vergroening van het gebied waardoor er 3.000 m² groen bij komt. Het wordt daarmee bovendien een waardige toegangspoort tot Nationaal Park de Hollandse Duinen. Deze werkzaamheden zijn onderdeel van de totale verbetering van de omgeving van station Den Haag Centraal. Gemeente Den Haag en grondeigenaar Staatsbosbeheer werken hiervoor samen.

Ons kenmerk

DSO/2019.753

Door de bouw van een bredere overkapping over de A12 wordt de Koekamp beter verbonden met het Haagse Bos. Fietzers en wandelaars kunnen dan eenvoudiger en veiliger van het ene natuurgebied naar het andere. Staatsbosbeheer stelt het nu nog gesloten deel van haar werkterrein open voor publiek.

De plannen voor de Koekamp en de overkluizing A12 achter de Malietoren zijn aanbesteed en gegund. De werkzaamheden voor de overkluizing starten naar verwachting januari 2020 en duren dan tot mei 2020. De verbreding van de overkluizing over de Utrechtsebaan verbindt het Haagse Bos beter met de Koekamp. Door deze maatregel krijgt de kwaliteit van de leefomgeving achter de VNO-NCW toren eveneens een impuls, waardoor men prettiger van het Haagse Bos naar de Koekamp kan fietsen en lopen. De fiets-verbinding naar Benoordenhout verbetert er eveneens door.

Tijdelijke huisvesting Tweede Kamer der S.G.

Het Rijksvastgoedbedrijf laat het gebouw aan de Bezuidenhoutseweg 67 aanpassen, zodat het geschikt is voor de tijdelijke huisvesting van de Tweede Kamer. De aanpassingen zijn vooral intern, maar ook de buitenkant van het pand wordt onder handen genomen. De verhuizing staat gepland in de zomer van 2021. De komst heeft gevolgen voor verkeer - veiligheid - bezoekersstromen. De gemeente verzorgt de aanpassingen in de omliggende openbare ruimte. Aandachtspunt is de informatieverstrekking van de opdrachtgever (RVB) aan de omgeving.

Maria Stuartplein (voorheen Grotiusplaats)

De bouw van de Grotiustorens door ontwikkelaar Provast verloopt voorspoedig. De bouwcombinatie ligt op schema met het realiseren van de ondergrondse parkeergarage en de bouw van het casco. Het voorontwerp voor de openbare ruimte rond de torens, inclusief de overkluizing van de A12, is bijna klaar. Onder andere een langere totstandkoming van het buitenruimteontwerp, de complexe verkeerssituatie en de eventuele voorzieningen om te voldoen aan de wetgeving voor tunnels of verdiepte wegen, hebben voor vertraging gezorgd. De inrichting van de onderliggende Utrechtsebaan en het toekomstig beheer worden samen met de overkluizing in orde gebracht.

Januari 2020 staat de besluitvorming in het college gepland. Vanaf februari 2020 wordt begonnen met de sloop van de fontein en bijhorende kunstwerken van architect Busquets. De start van de bouw van de overkluizing staat gepland november 2020. De inrichting moet eind 2021 klaar zijn.

Impressie van de Grotiustorens op het Maria Stuartplein (Provast, MVRDV)

Busplatform

Begin november 2019 zijn de instaphaltes, de nieuwe overkapping en de wachtruimte voor reizigers in de stationshal opgeleverd. Daarna volgt de herinrichting van het overige deel van het busplatform en de bouw van het paviljoen met wachtruimte voor de buschauffeurs. Voorjaar 2020 is het busplatform helemaal klaar.

Na afronding kan gestart worden met de inrichting van de naastgelegen Anna van Buerenstraat.

Anna van Buerenstraat

In 2015 is een voorlopig ontwerp (VO) gemaakt voor de Anna van Buerenstraat, met de ambitie over te gaan tot uitvoer na realisatie van het busplatform. Door uitlopende werkzaamheden, waarbij de Anna van Buerenstraat is ingericht als werkterrein, heeft de uitvoer van het ontwerp stilgelegen. Recente ontwikkelingen bieden aanleiding om het ontwerp te herzien. Het Nationaal Archief (NA) wil een ingang creëren aan de zijde van de Anna van Buerenstraat, wat mogelijkheid biedt om de openbare ruimte en de tuin van het NA integraal te ontwerpen. In de aankomende maanden wordt in samenwerking met het NA gewerkt aan een nieuw ontwerp. Naar verwachting wordt het herziene ontwerp in het voorjaar van 2020 voorgelegd aan het college.

PROJECTEN EN PROGRAMMA'S in ontwikkeling

Gebiedsagenda Campusboulevard

Nauw verbonden en deels overlappend met het gebied Policy Campus Centraal is het gebied Campusboulevard (RIS 304124). Het gebied rond Den Haag Centraal en de Campusboulevard onderscheidt zich door de unieke mix van Rijksoverheid, universitair onderwijs, kennisinstellingen, verblijfsvoorzieningen en woningen voor kenniswerkers.

Deze identiteit willen we met de ontwikkelingen voor de Campusboulevard verder versterken. Er wordt ingezet op het aantrekken van kennis- en onderwijsinstellingen om een innovatief kenniscluster te creëren. Het toevoegen van woningen, bedrijvigheid en aantrekkelijke openbare ruimte zorgt ervoor dat het gebied ook buiten kantooruren levendig is.

Het is de ambitie dat de gebruikers in het gebied vooral het openbaar vervoer gebruiken; dat vraagt goed openbaar vervoer en passend parkeerbeleid. Het primaat ligt bij de voetganger, de uitstraling is groen. Daarnaast willen we met de ontwikkeling de verbinding tussen de binnenstad en omliggende wijken verbeteren. Dat kan door de barrière die het Prins Bernhardviaduct vormt, aan te pakken. Het college kan naar verwachting voor het eind van dit jaar een besluit nemen over de gebiedsagenda Campusboulevard.

Impressie van de ontwikkelingen op de Campus Boulevard

Vrijheidsplaats

Een consortium van private partijen, Heijmans Vastgoed, Kondor Wessels Vastgoed en Amvest, heeft het initiatief genomen tot het maken van een plan voor de locatie Vrijheidsplaats. Het plan bestaat uit een appartementencomplex met een levendige plint, dat boven de Utrechtsebaan wordt gebouwd. Het zwaartepunt van het programma ligt op appartementen voor één-en twee persoons huishoudens. 30 % van het woonprogramma is sociale huur. Het plan beoogt om de bebouwing aan de zijde van de Bezuidenhoutseweg te situeren. Aan de zijde van de Theresiastraat blijft in het plan (voorlopig) een opening boven de Utrechtsebaan. Aan weerszijden van de bebouwing loopt de Prins Clauslaan. Het plan anticipeert op het nieuwe mobiliteitsbeleid met het oplossen van het parkeren in nabijgelegen parkeergarages, de inzet van deelauto's en het aanbieden van goede fietsvoorzieningen. Om tot een realistisch en uitvoerbaar plan te komen is een integrale voorbereiding gestart. Daarin moet de aspecten als stedenbouw, mobiliteit, openbare ruimte, duurzaamheid en tunnelveiligheid samenkomen. Een belangrijk aandachtspunt is het overkluizen en bouwen boven de Utrechtsebaan. Dit brengt specifieke vragen en oplossingen met zich mee.

Voordat de NvU wordt vastgesteld, wordt het participatieproces doorlopen. De verwachting is dat het college in de eerste maanden van 2020 een besluit neemt over de Nota van Uitgangspunten Vrijheidsplaats.

Bij positieve bestuurlijke besluitvorming wordt in de loop van 2020 gestart met de bestemmingsplanprocedure.

De planning is gericht op een start bouw eind 2020/begin 2021 om de overlast en overmatige hinder als gevolg van bouwwerkzaamheden voor de tijdelijke huisvesting van de Tweede Kamer aan de Bezuidenhoutseweg tot een minimum te beperken.

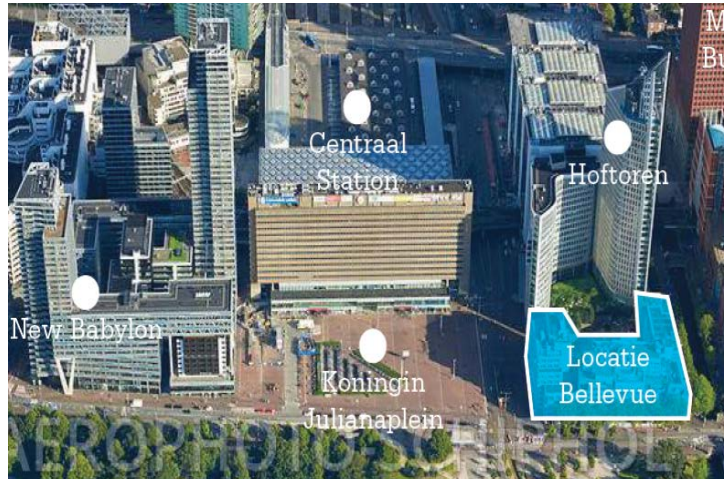

Massastudie van een bebouwde Vrijheidsplaats

Bellevue-locatie

Belegger Patrizia Netherlands BV heeft het initiatief genomen om een plan te maken voor de locatie KJ-Plein 2, Bezuidenhoutseweg 1-5 en Oranjevuitensingel 6-13. Deze percelen samen vormen de Bellevue-locatie. Het plangebied bestaat uit 4 percelen met vier verschillende eigenaren. Patrizia Netherlands BV is eind 2018 eigenaar van de percelen voor fase 1 geworden. Met de eigenaren van de percelen voor fase 2 wordt nu onderhandeld door Patrizia Netherlands BV om mee te gaan in de ontwikkeling. Het is het idee om een integraal plan te maken voor de locatie op basis van de beleidsvisies van de gemeente Den Haag. Wellicht moet het gefaseerd tot ontwikkeling en realisatie worden gebracht. Het plan betreft sloop/nieuwbouw met een programma voor gemengd gebruik (woningen incl. sociaal, kantoren, ondersteunende retail en parkeren).

De gemeente stelt voor het plan een Planuitwerkingskader (PUK) op, waarin de uitgangspunten en randvoorwaarden voor deze ontwikkeling zijn vastgelegd. Alvorens het PUK aan het bestuur wordt voorgelegd, vindt een participatietraject met de buurt plaats. Bij een positieve besluitvorming zal om de uiteindelijke herontwikkeling mogelijk te maken, de gemeente deze ontwikkeling nog planologisch mogelijk maken. Deze procedure start naar verwachting in 2020. Ook dat vraagt nadere besluitvorming.

locatie en fasering Bellevue

Overbouwing sporen

Het onderzoek naar de overbouwing naar het spooreplacement wordt samen met NS en ProRail opgepakt. Partijen zien de potentie in dit gebied en voeren nu een studie uit om de haalbaarheid in brede zin te onderzoeken. Dit najaar is gestart met een technische verkenning van de bebouwingsmogelijkheden en wordt het stedenbouwkundig kader opgesteld. Er wordt daarbij ook gekeken hoe de naastgelegen tramlijn en Koningscorridor (lightrail-verbinding) kan worden ingepast. Bij een positief vervolg wordt dit in het nieuwe jaar uitgewerkt tot een schetsontwerp, waarbij ook de financiën worden doorgerekend.

Planontwikkeling Fietsflatlocatie

Deze planontwikkeling ligt stil in afwachting van de studie voor de overbouwing van de treinsporen en het tracé van de Koningscorridor. Er moet duidelijkheid komen over ligging lightrail tracé alvorens de planvorming voor deze locatie verder kan.

Tot slot

Er gebeurt veel rondom Den Haag Centraal. Sommige projecten zijn al opgeleverd, zoals de renovatie van de Koningstunnel; andere projecten zijn in aanbouw of starten binnenkort. Het overzicht van de projecten geeft ook aan dat we nog lange tijd bezig zijn in dit deel van de stad. Met een gezamenlijk doel voor ogen: Het bouwen aan een kwalitatief hoogwaardig gebied waarin intensief wordt gewoond en gewerkt, goed verbonden is met de andere delen van de stad, dat goed toegankelijk is, waar ontmoeting centraal staat en dat alles in zowel een groene omgeving met hoge natuurwaarden, als in een hectische hoog stedelijke omgeving. Zodanig dat het bijdraagt aan de ontwikkeling van een internationaal competitief economisch district: het Central Innovation District.

Met vriendelijke groet,
Boudewijn Revis